

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0445

Situace příslušníků kmene Guaraní-Kaiowá v brazilském státě Mato Grosso Do Sul

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. listopadu 2016 o situaci kmene Guaraní-Kaiowá v brazilském státě Mato Grosso do Sul (2016/2991(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o nutnosti chránit práva původního obyvatelstva Brazílie, zejména na své usnesení o porušení ústavních práv původního obyvatelstva Brazílie ze dne 15. února 1996¹,
- s ohledem na své usnesení o situaci původního obyvatelstva Brazílie ze dne 12. října 1995²,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, kterou Valné shromáždění přijalo dne 13. září 2007,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv ze dne 10. prosince 1948,
- s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje ze září 2015,
- s ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv a iniciativu OSN nazvanou „Global Compact“,
- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce o domorodém a kmenovém obyvatelstvu (úmluva MOP č. 169), která byla přijata dne 27. června 1989 a kterou Brazílie podepsala,
- s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku Federiky Mogheriniové ze dne 9. srpna 2016 u příležitosti Mezinárodního dne původního obyvatelstva,
- s ohledem na Deklaraci OSN o obhájcích lidských práv z roku 1998, obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv a evropský nástroj pro demokracii a lidská práva,
- s ohledem na zprávu zvláštní zpravodajky OSN pro práva domorodých obyvatel Victorie Tauli-Corpuzové o její pracovní cestě do Brazílie, která se uskutečnila ve dnech 7.–17. března 2016 (A/HRC/33/42/Add.1),
- s ohledem na zprávu Misionářské rady pro původní obyvatelstvo (Conselho Indigenista Missionário (CIMI)) z roku 2016,

¹ Úř. věst. C 65, 4.3.1996, s. 164.

² Úř. věst. C 287, 30.10.1995, s. 202.

- s ohledem na prohlášení zvláštního zpravodaje EU pro lidská práva vydaná v rámci dialogu o lidských právech mezi EU a Brazílií,
- s ohledem na článek 135 odst. 5 a článek 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že současná brazilská ústava z roku 1988, která byla vyjednána s domorodým obyvatelstvem, přiznává těmto obyvatelům práva zachovat si své kulturní tradice a uznává jejich původní právo na území jejich předků; vzhledem k tomu, že povinností státu je toto právo upravovat a chránit;
- B. vzhledem k tomu, že ze zprávy zvláštní zpravodajky OSN pro práva domorodých obyvatel vyplývá znepokojivá skutečnost, že během posledních osmi let nebyl zaznamenán žádný pokrok při provádění doporučení OSN a při řešení dlouhodobých otázek, které mají pro původní obyvatelstvo v Brazílii zásadní význam, jako je např. uznání jejich území, a také to, že se snížila ochrana práv původních obyvatel;
- C. vzhledem k tomu, že podle oficiálních údajů Zvláštního sekretariátu pro zdraví domorodého obyvatelstva (Secretaria Especial de Saúde Indígena (SESAI)) a Oddělení pro zdraví domorodého obyvatelstva státu Mato Grosso do Sul (Distrito Sanitário Especial Indígena do Mato Grosso do Sul (DSEI-MS)) o vraždách původních obyvatel kmene Guarani-Kaiowá ve státě Mato Grosso do Sul bylo za posledních 14 let zavražděno nejméně 400 původních obyvatel a 14 náčelníků domorodého obyvatelstva, mezi jejichž oběti patří např. Simiao Vilharva a Clodiodi de Souza, kteří se při pokojných protestech snažili získat zpět území svých předků;
- D. vzhledem k tomu, že podle národního průzkumu zdraví a výživy původního obyvatelstva v Brazílii provedeného v letech 2008–2009 bylo chronickou podvýživou zasaženo 26 % dětí náležejících k původnímu obyvatelstvu oproti průměrné hodnotě 5,9 % v případě dětí nepůvodního obyvatelstva; vzhledem k tomu, že podle nedávného výzkumu, který uskutečnily organizace FIAN Brazílie a Misionářská rada pro původní obyvatelstvo, 42 % osob patřících do kmene Guarani-Kaiowá trpí chronickou podvýživou;
- E. vzhledem k tomu, že nedostatečným poskytováním odpovídající zdravotní péče, vzdělání a sociálních služeb a tím, že nebyly vytyčeny hranice pozemků domorodého obyvatelstva, se zvýšil počet sebevražd mladých lidí a dětská úmrtnost; vzhledem k tomu, že za posledních 15 let spáchalo sebevraždu nejméně 750 osob, převážně mladých lidí, a zemřelo více než 600 dětí ve věku do 5 let, z velké většiny v důsledku snadno léčitelných onemocnění, kterým by bylo možno předejít;
- F. vzhledem k tomu, že 98,33 % pozemků původního obyvatelstva v Brazílii se nachází v amazonské oblasti, v níž domorodí obyvatelé přispívají k zachování biologické rozmanitosti, a tak sehrávají významnou úlohu při předcházení změně klimatu; vzhledem k tomu, že podle studie s názvem „Toward a Global Baseline of Carbon Storage in Collective Lands: An Updated Analysis of Indigenous Peoples’ and Local Communities’ Contributions to Climate Change Mitigation“ (Směrem k celosvětovým výchozím zásadám pro ukládání uhlíku ve společných pozemcích: aktualizovaná analýza příspěvků domorodých obyvatel a místních společenství ke zmírňování změny klimatu), která byla vypracována ve spolupráci s Iniciativou pro práva a zdroje, výzkumným střediskem World Resources Center a Světovým institutem pro zdroje a zveřejněna dne 1. listopadu 2016, může rozšiřování pozemkových práv domácího obyvatelstva hrát důležitou úlohu při ochraně lesů, biologické rozmanitosti a ekosystémů;
- G. vzhledem k tomu, že federální ministerstvo věcí veřejných a Národní nadace pro

indiány (FUNAI) v roce 2007 podepsaly dohodu o podmínkách postupu vyměřování a demarkace 36 území kmene Guarani-Kaiowá ve státě Mato Grosso do Sul (Termo de Ajustamento de Conduta (TAC)), jež má být provedeno do roku 2009;

- H. vzhledem k tomu, že v současnosti probíhá řada iniciativ zaměřených na reformu, výklad a uplatňování brazilské federální ústavy a že by tyto případné změny mohly ohrozit práva původních obyvatel, která jim přiznává ústava;
1. uznává dlouholeté partnerství EU a Brazílie, které se zakládá na vzájemné důvěře a dodržování demokratických zásad a hodnot; oceňuje brazilskou vládu za dosažené výsledky, např. konstruktivní úlohu Národní nadace pro indiány (FUNAI), sérii rozhodnutí Federálního nejvyššího soudu, která mají zabránit vysídlování, několik pokusů o poskytování diferenciovaných služeb ve zdravotnictví a vzdělávání, značný pokrok při vytyčování pozemků v Amazonii, uspořádání první národní konference o politice vůči domorodému obyvatelstvu a ustavení Národní rady pro domorodé obyvatelstvo;
 2. důrazně odsuzuje násilí páchané vůči domorodým společenstvím Brazílie; vyjadřuje politování nad chudobou a situací v oblasti lidských práv, jimiž obyvatelstvo Guarani-Kaiowá ve státě Mato Grosso do Sul trpí;
 3. vyzývá brazilské orgány, aby neprodleně přijaly opatření na ochranu bezpečnosti původního obyvatelstva a zajistily provedení nezávislého vyšetřování vražd a útoků vůči příslušníkům původního obyvatelstva při jejich snahách hájit svá lidská a územní práva, aby tak mohli být pachatelé postaveni před soud;
 4. připomíná brazilským orgánům jejich povinnost zachovávat a v plném rozsahu uplatňovat ustanovení brazilské ústavy o ochraně práv jednotlivců a práv menšin a bezbranných etnických skupin i v případě kmene Guarani-Kaiowá;
 5. připomíná brazilským orgánům jejich povinnost dodržovat mezinárodní normy v oblasti lidských práv ve vztahu k původnímu obyvatelstvu, jak to vyžaduje zejména brazilská federální ústava a zákon č. 6.001/73 o „indickém statutu“;
 6. uznává úlohu Federálního nejvyššího soudu Brazílie při další ochraně původních a ústavních práv domorodého obyvatelstva a vyzývá národní radu, aby vytvořila mechanismy a opatření, které by lépe chránily potřeby zranitelných skupin obyvatelstva;
 7. vyzývá brazilské orgány, aby v plném rozsahu provedly doporučení zvláštní zpravodajky OSN pro práva domorodých obyvatel v návaznosti na její pracovní cestu do Brazílie v březnu 2016;
 8. vyzývá brazilské orgány, aby stanovily pracovní plán týkající se přednostního dokončení demarkace všech území, na která si klade kmen Guarani-Kaiowá nárok, a aby za tímto účelem vytvořily technické a provozní podmínky vzhledem k tomu, že mnohé z vražd byly spáchány v důsledku represálií souvisejících s opětovným obsazením území předků příslušníků tohoto kmene;
 9. doporučuje, aby brazilské orgány poskytly dostatečný rozpočet na činnost nadace FUNAI a posílily ji zdroji, které jsou nezbytné pro poskytování základních služeb, na nichž je domorodé obyvatelstvo závislé;
 10. je znepokojen navrženou změnou ústavy 215/2000 (PEC 215), proti níž brazilské domorodé kmeny tvrdě protestují, neboť bude-li přijata, ohrozí jejich pozemková práva tím, že zainteresovaným stranám napojeným na zemědělsko-obchodní, dřevařský,

těžební a energetický průmysl umožní blokovat uznání nových domorodých území, dostanou-li se jejich zájmy do střetu se zájmy Indiánů; je pevně přesvědčen o tom, že společnosti by se měly zodpovídat za veškeré způsobené škody na životním prostředí a za porušování lidských práv, jehož se dopustily, a že EU a členské státy by měly tuto základní zásadu prosazovat a povinně ji začleňovat do všech obchodních politik;

11. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vysokému komisaři OSN pro lidská práva, prezidentovi a vládě Brazílie, předsedovi brazilského Národního kongresu, spolupředsedům Evropsko-latinskoamerického parlamentního shromáždění a Stálému fóru OSN pro problematiku původního obyvatelstva.